Persbericht

21 augustus 2019

Stern boekt recordwinst door verkoop SternLease

Stern Groep N.V., beursgenoteerd Nederlands mobiliteitsconcern, maakt de resultaten bekend over het 1e halfjaar 2019.

Kernpunten H1-2019

- **Resultaat na belastingen H1-2019: € 27,0 miljoen (H1-2018: € 4,7 miljoen);**
- **In dit resultaat is opgenomen de netto boekwinst op verkoop van SternLease BV van € 23,4 miljoen;**
- **Resultaat na belastingen voort te zetten activiteiten H1-2019: € 1,1 miljoen (H1-2018: € 2,1 miljoen);**
- **Bedrijfsresultaat voort te zetten activiteiten H1-2019: € 5,2 miljoen (H1-2018: € 4,5 miljoen);**
- **Netto omzet neemt 7,0% af tot € 492,2 miljoen (H1-2018: € 529,4 miljoen);**
- **Bedrijfsresultaat Dealergroep Stern H1-2019: € 4,8 miljoen (H1-2018: € 4,7 miljoen);**
- **Marktaandeel personenauto's 5,0% (H1-2018: 5,0%), marktaandeel bedrijfswagens neemt toe tot 7,9% (H1-2018: 6,9%);**
- **De intrinsieke waarde per aandeel na betaling van € 2,50 interim dividend is toegenomen tot € 28,86 eind juni 2019 (eind 2018: € 27,34);**
- **Herfinanciering eind mei 2019 afgerond, nieuwe kredietovereenkomst met looptijd tot medio 2022**

Henk van der Kwast, Directievoorzitter:

"We zijn erg tevreden met de opbrengst uit de verkoop van SternLease. Het inregelen van de samenwerking met ALD Automotive is in volle gang en ziet er veelbelovend uit. De verkoop van nieuwe auto's loopt dit jaar landelijk flink achter op vorig jaar en dat zet de resultaten bij vooral Dealergroep Stern onder druk. Belangrijker voor de langere termijn zijn de vorderingen die we achter de schermen maken met belangrijke efficiency slagen en met de digitalisering van onze onderneming".

Algemene toelichting

Met ingang van 2019 is IFRS-16 van toepassing (on balance brengen van huurverplichtingen). Teneinde in 2019 een reële vergelijking te kunnen maken met de resultaten van 2018 worden de resultaten steeds zonder en met toepassing van IFRS-16 toegelicht.
In verband met de gerealiseerde verkoop van SternLease B.V. op 31 mei 2019 en de voorgenomen verkoop van de Mango Mobility activiteiten worden de cijfers van SternLease B.V. en Mango Mobility B.V. in 2019 aangemerkt als niet doorgaande activiteiten (discontinued operations).
De in dit persbericht opgenomen 2018 cijfers zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Gang van zaken voort te zetten activiteiten H1-2019

De netto omzet is ten opzichte van H1-2018 afgenomen met 7,0% tot € 492,2 miljoen. Dit is vooral het gevolg van een lagere salesomzet bij Dealergroep Stern door een lagere markt, door verkoop van Arend Auto Amsterdam en het sluiten van 2 Vireo Auto vestigingen. Het **bruto omzetresultaat** komt mede door deze afname van de omzet € 1,9 miljoen (2,1%) lager uit. De bruto marge bedraagt 18,1% tegenover 17,2% in H1-2018. Deze verbetering van de relatieve marge wordt veroorzaakt door de gewijzigde verhouding sales/ aftersales omzet. Op aftersales omzet (zoals werkplaatsen en onderdelen) wordt een hogere relatieve marge gerealiseerd dan op sales omzet (de auto's).
De **overige bedrijfsopbrengsten** nemen met € 3,0 miljoen af ten opzichte van H1-2018. Deze afname wordt onder andere veroorzaakt door een € 0,9 miljoen lagere bate herwaardering en dividend inzake het belang in Bovemij en een € 0,8 miljoen lagere boekwinst op verkoop van onroerend goed.
De **personeelskosten** komen 4,3% lager uit dan in H1-2018, ondanks de CAO verhogingen van 0,75% per 1 juli 2018 en 3,2% per 1 februari 2019 en ondanks de in H1-2019 verantwoorde reorganisatiekosten van circa € 0,5 miljoen. De afname van de personeelskosten wordt veroorzaakt door de afbouw van het aantal fte's voornamelijk door autonome afbouw maar ook door de verkoop van Arend Auto Amsterdam eind Q3-2018. Het aantal fte's is ten opzichte van ultimo 2018 inmiddels met ruim 90 verminderd. De **bedrijfskosten** komen (gecorrigeerd voor de IFRS-16 presentatiewijzigingen) 5,4% lager uit dan in H1-2018, mede als gevolg van reeds in Q4-2018 ingezette kostenbesparingsprogramma's. Het resultaat na belastingen van de voort te zetten activiteiten komt uit op € 1,1 miljoen (H1-2018: € 2,1 miljoen).

Highlights Dealergroep Stern

In H1-2019 werden in Nederland 226.000 nieuwe personenauto's geregistreerd, een afname van 10,5% ten opzichte van H1-2018. Van deze geregistreerde auto's werd overigens slechts 21,4% verkocht aan particulieren, dat aandeel was in 2016 nog 36,8%. In H1-2019 werden in Nederland 44.000 nieuwe bedrijfswagens geregistreerd, een toename van 0,5% ten opzichte van H1-2018.
Het marktaandeel van Dealergroep Stern voor personenauto's blijft autonoom gelijk op 5,0% (H1-2018 gecorrigeerd voor de verkoop van Arend Auto Amsterdam en sluiting van 2 Vireo Auto vestigingen). Het marktaandeel van Dealergroep Stern voor bedrijfswagens beloopt 7,9% (tegenover 6,9% in H1-2018, gecorrigeerd voor de verkoop van Arend Auto Amsterdam).
De omzet van Dealergroep Stern is per saldo afgenomen met € 37,6 miljoen (6,7%) tot € 522,9 miljoen. Deze afname wordt voor de helft verklaard door de lagere markt en de andere helft door de genoemde sluitingen en desinvesteringen in 2018.
De relatieve marge op verkoop van nieuwe personenauto's bleef gelijk, ondanks de afname van het aandeel leveringen aan particulieren. Mede als gevolg van de beperkte beschikbaarheid van monteurs, de keuze om geen freelance monteurs meer in te huren en de verkoop vorig jaar van Arend Auto Amsterdam en sluiting van 2 Vireo Auto vestigingen, bleef de omzet werkplaatsen iets achter ten opzichte van H1-2018. Door gerealiseerde efficiency verbeteringen en lagere faal- en coulancekosten als gevolg van het Fast Forward project werkplaats nam de marge aftersales (werkplaatsen en onderdelen) wel toe. De personeelskosten namen autonoom af met 2,3%, ondanks de CAO verhogingen en reorganisatiekosten. De bedrijfskosten autonoom komen lager uit, mede als gevolg van de kostenbesparingsprogramma's die eind 2018 zijn ingezet.
Dealergroep Stern realiseerde in H1-2019 hierdoor een **bedrijfsresultaat** (EBIT) van € 4,8 miljoen (H1-2018: € 4,7 miljoen).
De **balanstelling** van Dealergroep Stern komt per 30 juni 2019 met € 291,9 miljoen 2,9% lager uit dan eind 2018 en 6,8% lager dan 30 juni 2018.

Highlights Stern Mobility Solutions

In verband met de gerealiseerde verkoop van SternLease B.V. op 31 mei 2019 en de voorgenomen verkoop van de Mango Mobility activiteiten worden de cijfers van SternLease B.V. en Mango Mobility B.V. in 2019 aangemerkt als niet doorgaande activiteiten (discontinued operations). De vergelijkende cijfers 2018 zijn hierop aangepast.
Het segment Stern Mobility Solutions bestaat thans voornamelijk nog uit de verhuuractiviteiten (SternRent).
De SternPartners activiteiten zijn ook nog in dit segment opgenomen. Deze activiteiten zijn in H1-2019 voor het overgrote deel geconverteerd naar SternLease contracten, die eind mei 2019 meeverkocht zijn. Het is de verwachting dat voor eind 2019 de activiteiten van SternPartners geheel zullen zijn afgebouwd. Het aantal contracten per 30 juni 2019 bedraagt circa 200 (was eind 2018 nog 686 contracten).
Het **bedrijfsresultaat** (EBIT) van Stern Mobility Solutions bedraagt € 0,2 miljoen (H1-2018: € 0,1 miljoen). De verhuurvloot van SternRent bestaat per 30 juni 2019 uit 2.720 voertuigen en is daarmee 5,9% groter dan eind 2018. De **balanstelling** per 30 juni 2019 bedraagt € 59,3 miljoen.

Highlights Stern Car Services

Dit segment bestaat uit SternPoint (schadeherstel activiteiten, kleine reparaties en bedrijfswageninrichting).
In H1-2019 zijn de SternPoint activiteiten te Bunnik met het oog op efficiency voordelen samengevoegd met die van SternPoint Houten. Het pand te Bunnik zal worden verkocht. Het is de verwachting dat de nieuwe (grote) SternPoint vestiging in Amsterdam West (Radarweg) begin 2020 gereed is. Alle Amsterdamse schadeherstel activiteiten van SternPoint zullen dan samengevoegd worden in deze vestiging. De huidige SternPoint vestiging in Amsterdam Noord zal dan gesloten worden.
De omzet van SternPoint nam 3,0% af ten opzichte van H1-2018. Deze (tijdelijke) afname wordt mede veroorzaakt door de samenvoeging eind 2018 van de activiteiten van de toenmalige schadeherstel vestigingen in Amsterdam Zuidoost en in Amsterdam West met die in Amstelveen en Amsterdam Noord.
Het aantal SternPoint vestigingen bedraagt nu 16. Stern Car Services streeft naar landelijke relevantie met een netwerk van grotere schadeherstel vestigingen met geografisch zorgvuldig gekozen merkerkenningen.

Het **bedrijfsresultaat** (EBIT) van Stern Car Services is in H1-2019 uitgekomen op € 0,1 miljoen positief, een duidelijke verbetering ten opzichte van H1-2018. De afname van de omzet in H1-2019 is gecompenseerd door duidelijke efficiency verbeteringen. Het is de verwachting dat het bedrijfsresultaat in H2-2019 belangrijk beter zal zijn dan in H2-2018 door reeds gerealiseerde efficiency verbeteringen en door de extra schadeomzet die voortkomt uit de langdurige samenwerkingsovereenkomst met ALD Automotive.

Highlights Overige

Het bedrijfsresultaat van het segment Overige komt in H1-2019 uit op € 0,2 miljoen tegenover € 0,1 miljoen in H1-2018. In dit resultaat is begrepen de niet-doorbelaste holdingkosten, welke kosten in H1-2019 overigens duidelijk lager zijn dan in H1-2018 door vooral minder fte's.
Tegenover deze kostenbesparingen stonden lagere overige bedrijfsopbrengsten. In H1-2019 was sprake van € 0,9 miljoen lagere bate herwaardering en dividend inzake het belang in Bovemij en € 0,8 miljoen lagere boekwinst op verkoop van onroerend goed.

Resultaat na belastingen uit niet voort te zetten activiteiten

Het resultaat uit niet voort te zetten activiteiten in H1-2019 bestaat uit:

	H1-2019	H1-2018
Operationeel resultaat SternLease B.V.	4.283	3.860
Resultaat verkoop SternLease B.V.	23.444	-
Operationeel resultaat Mango Mobility B.V.	(1.089)	(422)
Resultaat voor belastingen	**26.638**	**3.438**
Belastingen resultaat	(687)	(860)
Resultaat uit niet voort te zetten activiteiten	**25.951**	**2.578**

Voor de samenstelling van de € 23,4 miljoen boekwinst op de verkoop van de aandelen Stern Lease B.V. wordt verwezen naar de toelichting in het bijgaande IAS-34 bericht. Het uiteindelijke aantal overgedragen leasecontracten is op 31 mei 2019 uitgekomen op 13.840, ten opzichte van eind 2018 (toen 12.424) een groei van 1.416 contracten (11,4%). Van de koopsom is op Closing reeds € 80,0 miljoen ontvangen. Het restant ad € 8,6 miljoen zal worden ontvangen nadat overeenstemming is bereikt tussen koper en verkoper over de balans van SternLease BV per 31 mei 2019.
Het resultaat van **Mango Mobility** is lager dan in H1-2018, door achterblijvende omzet en hogere tijdelijke personeelskosten als gevolg van fors ziekteverzuim. Eind juni 2019 is de vestiging Haren van Mango Mobility geheel verloren gegaan door brand. Over de afwikkeling van deze brand is Stern in gesprek met de verzekeringsmaatschappij. Het is de verwachting dat de verzekeringsuitkering ten minste voldoende zal zijn om het verlies aan boekwaarde en de bedrijfsschade te dekken.

Balans en solvabiliteit

Met ingang van 2019 is IFRS-16 van toepassing (on balance brengen van huurverplichtingen). Deze nieuwe IFRS standaard heeft een grote invloed op de omvang en de samenstelling van de balanstelling (deze neemt als gevolg van IFRS-16 met € 125,2 miljoen toe) en op het eigen vermogen (dat neemt met € 4,3 miljoen af). De impact van IFRS 16 Leases op de balans per 1 januari 2019 is als volgt:

	Jaarrekening 2018	Impact IFRS 16 Leases	Aangepaste balans 1-1-2019
ACTIVA			
Lease activa	–	124.045	124.045
Uitgestelde belastingvorderingen	18.073	1.120	19.193
Totaal activa	**675.404**	**125.165**	**800.869**
PASSIVA			
Eigen vermogen	155.161	(4.335)	150.826
Huurverplichtingen	–	129.500	129.500
Totaal passiva	**675.404**	**125.165**	**800.569**

Het balanstotaal kwam eind juni 2019 (na de verkoop van SternLease BV en na toepassing van IFRS-16) uit op € 582,0 miljoen, een afname van € 218,6 miljoen ten opzichte van het pro-forma voor IFRS-16 aangepaste balanstotaal ultimo 2018.

Het **groepsvermogen** nam met € 12,9 miljoen toe tot € 163,8 miljoen eind juni 2019. Het verloop was als volgt:

Stand ultimo 2018		155.161
Af: IFRS-16 effect		-4.335
		150.826
Resultaat na belasting H1-2019	27.012	
Uitkering dividend (€2,50 per aandeel)	-14.188	
Mutatie waardering renteswaps	120	
		12.944
Saldo per 30 juni 2019		163.770

De solvabiliteit van Stern Groep komt hiermee per 30 juni 2019 uit op 28,1% tegenover 18,8% ultimo 2018 (uitgaande van pro-forma toepassing van IFRS-16). Het eigen vermogen per aandeel per 30 juni 2019 bedraagt € 28,86 tegenover € 27,34 eind 2018. Nadat uiterlijk in Q4-2019 overeenstemming is bereikt tussen koper en verkoper over de balans van SternLease BV per 31 mei 2019, wordt de definitieve koopprijs vastgesteld. Kort daarna volgt de eerder aangekondigde dividenduitkering van nog eens € 1,00 per aandeel.

Met het persbericht d.d. 28 maart 2019 is bekendgemaakt dat Stern Groep een nieuwe **kredietovereenkomst** met de Banken heeft afgesloten. De belangrijkste kenmerken van deze kredietovereenkomst zijn:

- Faciliteit van € 60,0 miljoen welke na 1 en 2 jaar wordt afgebouwd met € 3,0 miljoen per jaar;
- In 2019 een minimale ICR van 3,0 per kwartaal. De 12 maands voortschrijdende ICR moet tot en met Q3-2019 minimaal 2,50 bedragen en daarna vanaf Q4- 2019 minimaal 3,00;
- Met de Banken is afgesproken dat voor de bepaling van de ICR ratio in 2019 maximaal € 6,9 miljoen reorganisatiekosten buiten de berekening mag blijven;
- De solvabiliteit moet minimaal 30,0% bedragen. Bij het berekenen van de solvabiliteit wordt de geactiveerde goodwill geëlimineerd;
- Het effect van IFRS wijzigingen (zoals IFRS-15 en IFRS-16) mag gecorrigeerd worden in de berekening van de ratio's;
- Gedurende de looptijd van de garanties die aan ALD Automotive zijn verstrekt (die lopen tot 31 mei 2021) mag alleen dividend worden uitgekeerd indien de solvabiliteit minimaal 35,0% is. Deze beperking geldt niet voor het dividend van € 1,00 dat in Q4-2019 zal worden uitgekeerd.

Voor een volledig overzicht van de relevante afspraken met de Banken wordt verwezen naar het persbericht van 28 maart 2019. Eind juni 2019 wordt ruimschoots aan de met Banken afgesproken convenanten voldaan.

Vooruitzichten

Stern handhaaft de eerder uitgesproken verwachting ten aanzien van de verbetering van het operationele resultaat. De effecten van het eind 2018 ingezette kostenbesparingsprogramma bij Dealergroep Stern en bij de overhead zijn al materieel in H1-2019 en zullen de komende maanden nog duidelijker zichtbaar worden. Daarnaast zal SternPoint in H2-2019 profiteren van de voordelen van de langdurige samenwerkingsovereenkomst met ALD Automotive door extra schadesturing. Die extra schadesturing zal in 2020 verder toenemen.

Tijdens de Algemene Vergadering van 9 mei 2019 is aangegeven dat het onderzoek naar de toekomstmogelijkheden van de scootmobielactiviteiten van Mango Mobility B.V. binnenkort afgerond zal worden. Met een geïnteresseerde partij wordt gesproken over overname van deze activiteiten.

Mede door de haperende automarkt en de margeontwikkeling bij enkele clusters van Dealergroep Stern zal kostenbesparing door het afbouwen van in de toekomst niet meer noodzakelijke (sales)vestigingen voorlopig een belangrijk thema blijven. Daarmee en met het afstoten van de scootmobielactiviteiten zullen reorganisatiekosten gemoeid zijn, die overigens aanmerkelijk lager zullen uitvallen dan de met de Banken afgesproken maximale reorganisatiekosten van € 6,9 miljoen.

Al deze ontwikkelingen samen genomen geven het vertrouwen dat de operationele resultaten van de voort te zetten activiteiten in H2-2019 duidelijk beter zullen uitvallen dan in H2-2018.

Belangrijke data

Publicatie derde kwartaalcijfers 2019	14 november 2019 voor beurs
Capital Markets Update	19 december 2019
Publicatie 2019 jaarcijfers	5 maart 2020
Algemene Vergadering	7 mei 2020

Noot voor de redactie, niet voor publicatie. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met H.H. van der Kwast (Stern Groep), T (020) 613 60 28

Profiel Stern Groep N.V.
Stern is een groot Nederlands mobiliteitsconcern dat sinds 2000 is genoteerd aan Euronext Amsterdam. Sindsdien is de voorgenomen aanzienlijke groei gerealiseerd in de belangrijkste autodichte regio's van het land: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Brabant. Het netwerk telt meer dan 85 vestigingen met circa 2.000 werknemers (fte's), die samen een netto jaaromzet (exclusief BPM) realiseren van meer dan € 1 miljard.
Stern gelooft in individuele mobiliteit, duurzaamheid en diversiteit. Daarom wordt een groot aantal automerken en aanvullende mobiliteitsdiensten aangeboden.
Met Stern Mobility Solutions is Stern actief met diensten zoals leasing (SternLease), verhuur (SternRent), verzekering (SternPolis), financiering (SternCredit) en verlengde garantie (SternGarant).
De divisie Stern Car Services biedt met een groeiend netwerk van momenteel 16 vestigingen voor (merkerkend) schadeherstel, universele aftersales en de in- en uitgifte van huurauto's (SternPoint).
Dealergroep Stern vertegenwoordigt in vijf clusters meerdere vooraanstaande merken als 1) Mercedes-Benz, 2) Renault en Nissan, 3) Ford, 4) Volvo, Land Rover en Fiat en 5) Volkswagen, Audi, Kia en Opel. Dealergroep Stern beschikt in totaal over ruim 70 vestigingen.

Bijlage: Financieel Verslag over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019

1. Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019

(bedragen x € 1.000)

	H1-2019	H1-2018*
VOORT TE ZETTEN ACTIVITEITEN		
Netto-omzet	**492.170**	529.448
Kostprijs van de omzet	**(403.119)**	(438.473)
Brutowinst	**89.051**	90.975
Overige baten	**3.669**	6.677
Personeelskosten	**(57.993)**	(60.594)
Afschrijving immateriële vaste activa	**(30)**	(30)
Afschrijving materiële vaste activa	**(11.295)**	(3.726)
Overige bedrijfskosten	**(18.178)**	(28.838)
Bedrijfsresultaat (EBIT)	**5.224**	4.464
Resultaat geassocieerde deelnemingen	**193**	113
Financiële baten en lasten	**(4.003)**	(2.185)
Resultaat voor belastingen	**1.414**	2.392
Belastingen resultaat	**(353)**	(298)
Resultaat uit voort te zetten activiteiten	**1.061**	2.094
NIET VOORT TE ZETTEN ACTIVITEITEN		
Resultaat uit niet voort te zetten activiteiten	25.951	2.578
Resultaat na belasting (toe te rekenen aan aandeelhouders)	**27.012**	**4.672**
Winst per aandeel		
Gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen	**5.675.000**	5.675.000
Winst per aandeel voort te zetten activiteiten	**€ 0,19**	€ 0,37
Winst per aandeel niet voort te zetten activiteiten	**€ 4,57**	€ 0,45
Totaal winst per aandeel	**€ 4,76**	€ 0,82

** De vergelijkende cijfers zijn aangepast i.v.m. het presenteren van niet voort te zetten activiteiten. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast naar aanleiding van de toepassing van IFRS 16 Leases in H1-2019.*

2. Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019

(bedragen x € 1.000)

	H1-2019	H1-2018
Resultaat na belastingen (toe te rekenen aan de Aandeelhouders van Stern Groep N.V.)	**27.012**	4.672
Niet-gerealiseerde resultaten		
Niet-gerealiseerde resultaten die in volgende perioden naar de winst-en-verliesrekening worden overgeboekt:		
Effectief deel van mutaties in de kasstroom hedge	**160**	(285)
Effect winstbelasting	**(40)**	71
Baten en lasten niet verwerkt in de winst-en-verliesrekening	**120**	(214)
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten na belastingen (toe te rekenen aan de Aandeelhouders van Stern Groep N.V.)	**27.132**	4.458

3. Geconsolideerde balans per 30 juni 2019

(bedragen x € 1.000)

	30 juni 2019	31 december 2018
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**22.425**	30.572
Materiële vaste activa	**125.867**	327.343
Lease activa*	**120.375**	-
Investeringen in geassocieerde deelnemingen	**759**	1.164
Overige financiële activa	**14.673**	14.472
Uitgestelde belastingvorderingen	**9.777**	18.073
	293.876	391.624
Vlottende activa		
Voorraden	**209.065**	233.787
Handelsvorderingen	**51.090**	35.216
Overlopende activa	**22.448**	9.411
Liquide middelen	**841**	747
	283.444	279.161
Activa aangehouden voor verkoop	**4.701**	4.619
Totaal activa	**582.021**	675.404

** De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast naar aanleiding van de toepassing van IFRS 16 Leases in H1-2019. De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor activa gehouden voor verkoop.*

	30 juni 2019	31 december 2018
PASSIVA		
Eigen vermogen (toe te rekenen aan de Aandeelhouders van Stern Groep N.V.)		
Geplaatst kapitaal	**593**	593
Reserves	**163.177**	154.568
	163.770	155.161
Langlopende verplichtingen		
Rentedragende leningen	**43.473**	240.736
Huurverplichtingen*	**106.864**	-
Voorzieningen	**1.366**	1.400
Vooruit ontvangsten uit lease en garantie	**-**	1.521
	151.703	243.657
Kortlopende verplichtingen		
Rentedragende leningen	**109.351**	93.888
Huurverplichtingen*	**19.126**	-
Voorzieningen	**627**	713
Crediteuren	**100.462**	139.327
Derivaten	**511**	842
Belastingen en premies sociale verzekeringen	**6.687**	6.032
Terugkoopverplichtingen	**13.858**	10.312
Overige schulden en overlopende passiva	**10.629**	21.302
	261.251	272.416
Passiva aangehouden voor verkoop	**5.297**	4.170
Totaal passiva	**582.021**	675.404

** De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast naar aanleiding van de toepassing van IFRS 16 Leases in H1-2019. De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor activa gehouden voor verkoop.*

4. Verkort mutatie overzicht eigen vermogen over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019

(bedragen x € 1.000)

Periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019

	Geplaatst kapitaal	Agio-reserve	Overige reserves	Herwaar-derings-reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Saldo 1 januari 2019	593	114.734	35.077	5.147	(390)	155.161
Impact IFRS 16 Leases	–	–	(4.335)	–	–	(4.335)
Saldo 1 januari 2019*	593	114.734	30.742	5.147	(390)	150.826
Resultaat na belastingen	–	–	–	103	26.909	27.012
Niet-gerealiseerde resultaten na belastingen	–	–	–	120	–	120
Totaal gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat	–	–	–	223	26.909	27.132
Resultaatbestemming	–	–	(390)	–	390	–
Contant dividend	–	–	(14.188)	–	–	(14.188)
Saldo 30 juni 2019	**593**	**114.734**	**16.164**	**5.370**	**26.909**	**163.770**

** Inclusief impact IFRS 16 Leases, de nieuwe lease-standaard vanaf 1 januari 2019.*

Periode 1 januari 2018 tot en met 30 juni 2018

	Geplaatst kapitaal	Agio-reserve	Overige reserves	Herwaar-derings-reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Saldo 1 januari 2018	593	114.734	33.740	4.688	5.593	159.348
Resultaat na belastingen	–	–	–	876	3.796	4.672
Niet-gerealiseerde resultaten na belastingen	–	–	–	(214)	–	(214)
Totaal gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat	–	–	–	662	3.796	4.458
Resultaatbestemming	–	–	5.593	–	(5.593)	–
Contant dividend	–	–	(4.256)	–	–	(4.256)
Saldo 30 juni 2018	**593**	**114.734**	**35.077**	**5.350**	**3.796**	**159.550**

5. Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019

(bedragen x € 1.000)

	H1-2019*		H1-2018	
Resultaat voor belastingen	**28.052**		5.830	
Aanpassingen voor:				
Resultaat geassocieerde deelnemingen	**(193)**		(113)	
Netto rentelasten	**518**		-	
Afschrijving	**31.056**		27.856	
Verkoopresultaat SternLease B.V.	**(23.444)**		-	
Dotatie/ (onttrekking) voorzieningen	**(120)**		(11)	
Overige mutaties	**(38.695)**		(18.035)	
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		**(2.826)**		15.527
Ontvangst uit verkoop SternLease B.V.	**60.315**		-	
Netto Investeringen in materiële en financiële vaste activa	**(54.530)**		(46.672)	
Acquisities	**-**		(431)	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		**5.785**		(47.103)
Betaalde dividenden	**(14.188)**		(4.256)	
Mutatie rentedragende leningen	**11.323**		35.742	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**(2.865)**		31.486
Mutatie liquide middelen		**94**		(90)
Stand liquide middelen begin periode	**747**		1.216	
Stand liquide middelen eind periode	**841**		1.126	
Mutatie liquide middelen		**94**		(90)

** Het kasstroomoverzicht bevat de kasstromen van alle activiteiten. In de toelichting is een beknopt overzicht opgenomen van de kasstromen uit niet voort te zetten activiteiten.*

6. Toelichting op het Financieel verslag over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019

Algemeen
Stern Groep N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam, Nederland. Dit tussentijdse financiële bericht is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het bevat niet alle informatie, die vereist is voor een volledige jaarrekening en dient in combinatie met de geconsolideerde jaarrekening 2018 te worden gelezen. De grondslagen voor financiële verslaggeving die Stern Groep N.V. in dit Financieel verslag heeft toegepast, zijn gelijk aan de toegepaste grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening 2018, met uitzondering van de wijzigingen in IFRS die vanaf 1 januari 2019 van kracht zijn. De jaarrekening 2018 van Stern Groep NV is beschikbaar via www.sterngroep.nl.

Dit Financieel verslag is opgesteld door de Directie op 21 augustus 2019. Op deze cijfers is geen accountantscontrole toegepast. Alle bedragen luiden in duizenden euro's.

Wijzigingen in IFRS
De onderstaande standaarden zijn van kracht met ingang van boekjaar 2019 en toegepast bij het opstellen van dit Financieel Verslag over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2019:

IFRS 16 Leases is de nieuwe lease-standaard en vervangt vanaf 1 januari 2019 de voorgaande standaard IAS 17 Leases. Belangrijkste wijziging is dat deze nieuwe standaard voorschrijft dat voor lessees een gebruikersrecht en een leaseverplichting op de balans moet worden verantwoord voor de meeste leaseovereenkomsten. IFRS 16 Leases heeft een materiële impact op de geconsolideerde balans per 30-6-2019 en de samenstelling van het resultaat in het 1ste halfjaar 2019 van Stern Groep N.V. Voor geleasede bedrijfspanden en overige bedrijfsmiddelen (vooral leaseauto's) is het gebruiksrecht op de balans verantwoord evenals de contante waarde van de leaseverplichtingen. In de winst-en-verliesrekening verschuiven de huurlasten naar afschrijvingslasten en interestlasten waardoor de EBITDA stijgt. De ontwikkeling van de interestlasten tijdens de leaseperiode is degressief, in tegenstelling tot de huurlasten tot en met 2018 die lineair werden verantwoord. In de bankconvenanten is opgenomen dat nieuwe verslaggevingsstandaarden geen impact hebben op de berekende ratio's.

De impact van IFRS 16 Leases op de balans per 1 januari 2019:

	Jaarrekening 2018	Impact IFRS 16 Leases	Aangepaste balans 1-1-2019
ACTIVA			
Lease activa	–	124.045	124.045
Uitgestelde belastingvorderingen	18.073	1.120	19.193
Totaal activa	**675.404**	**125.165**	**800.569**
PASSIVA			
Eigen vermogen	155.161	(4.335)	150.826
Huurverplichtingen	–	129.500	129.500
Totaal passiva	**675.404**	**125.165**	**800.569**

De impact van IFRS 16 Leases op de winst-en-verliesrekening in H1-2019:

	H1-2019 Exclusief IFRS 16	Impact IFRS 16	H1-2019 Inclusief IFRS 16
VOORT TE ZETTEN ACTIVITEITEN			
Netto-omzet	492.170	-	492.170
Kostprijs van de omzet	(403.119)	-	(403.119)
Brutowinst	**89.051**	-	**89.051**
Overige baten	3.669	-	3.669
Personeelskosten	(57.993)	-	(57.993)
Afschrijving immateriële vaste activa	(30)	-	(30)
Afschrijving materiële vaste activa	(3.707)	(7.588)	(11.295)
Overige bedrijfskosten	(27.278)	9.100	(18.178)
Bedrijfsresultaat (EBIT)	**3.712**	**1.512**	**5.224**
Resultaat geassocieerde deelnemingen	193	-	193
Financiële baten en lasten	(2.331)	(1.672)	(4.003)
Resultaat voor belastingen	**1.574**	(160)	**1.414**
Belastingen resultaat	(384)	31	(353)
Resultaat uit voort te zetten activiteiten	**1.190**	(129)	**1.061**
NIET VOORT TE ZETTEN ACTIVITEITEN			
Resultaat uit niet voort te zetten activiteiten	25.951	-	25.951
Resultaat na belasting	**27.141**	**(129)**	**27.012**

Toekomstige wijzigingen in IFRS
Op de datum van publicatie van dit Financieel Verslag van Stern Groep N.V. zijn geen nieuwe standaarden uitgegeven die een materiele impact zullen hebben op het resultaat en vermogen van Stern Groep N.V.

Gesegmenteerde informatie
In onderstaand overzicht is de segmentatie van de omzet en het bedrijfsresultaat weergegeven. De rapporterende segmenten zijn Dealergroep Stern, Stern Mobility Solutions (SternRent en SternPartners) , Stern Car Services (SternPoint) en Overige. Voor een uitgebreidere toelichting op de gesegmenteerde informatie wordt verwezen naar toelichting 2 Gesegmenteerde informatie in de geconsolideerde jaarrekening 2018:

	Omzet		Bedrijfsresultaat	
	H1-2019	H1-2018	**H1-2019**	H1-2018
VOORT TE ZETTEN ACTIVITEITEN				
Dealergroep Stern	**522.862**	560.463	**4.755**	4.730
Stern Mobility Solutions	**28.064**	22.267	**159**	63
Stern Car Services	**17.414**	17.971	**65**	(417)
Overige	**-**	-	**245**	88
Omzet aan segmenten	**(76.170)**	(71.253)		
Totaal	**492.170**	**529.448**	**5.224**	4.464
Resultaat geassocieerde deelnemingen			**193**	113
Financiële baten en lasten			**(4.003)**	(2.185)
Resultaat voor belastingen			**1.414**	2.392
Belastingen resultaat			**(353)**	(298)
Resultaat na belastingen uit voort te zetten activiteiten			**1.061**	2.094
Resultaat uit niet voort te zetten activiteiten			25.951	2.578
Resultaat na belasting (toe te rekenen aan aandeelhouders)			**27.012**	4.672

In onderstaand overzicht is de segmentatie van de activa en verplichtingen weergegeven:

	Activa		Verplichtingen	
	30 juni 2019	31 december 2018	**30 juni 2019**	31 december 2018
Dealergroep Stern	**291.938**	300.779	**206.407**	219.042
Stern Mobility Solutions	**59.278**	294.985	**14.695**	232.708
Stern Car Services	**10.098**	8.126	**8.631**	6.970
Overige	**216.006**	66.895	**183.221**	57.353
Aan te houden activiteiten	**577.320**	670.785	**412.954**	516.073
Aangehouden voor verkoop	**4.701**	4.619	**5.297**	4.170
Totaal	**582.021**	675.404	**418.251**	520.243

Resultaat uit niet voort te zetten activiteiten
De op 1 maart 2019 aangekondigde verkoop van SternLease B.V. aan ALD Automotive is op 31 mei 2019 afgerond. Het operationele resultaat tot en met 31 mei 2019 van SternLease B.V. en het resultaat uit de verkoop van SternLease B.V. zijn daarom gepresenteerd als resultaat uit niet voort te zetten activiteiten.

In het jaarverslag 2018 is aangekondigd dat in 2019 onderzoek zou worden gedaan naar de toekomst van de scootmobielactiviteiten van Mango Mobility B.V. Het wegen van de strategische opties heeft inmiddels geleid tot een besluit waardoor de scootmobielactiviteiten van Mango Mobility per 30 juni 2019 worden gepresenteerd als *niet voort te zetten activiteiten* en *activa aangehouden voor verkoop*.

Het resultaat uit niet voort te zetten activiteiten in H1-2019 bestaat uit:

	H1-2019	**H1-2018**
Operationeel resultaat SternLease B.V.	4.283	3.860
Resultaat verkoop SternLease B.V.	23.444	-
Operationeel resultaat Mango Mobility B.V.	(1.089)	(422)
Resultaat voor belastingen	**26.638**	**3.438**
Belastingen resultaat	(687)	(860)
Resultaat uit niet voort te zetten activiteiten	**25.951**	**2.578**

In onderstaand overzicht is de verkorte winst-en-verliesrekening van de niet voort te zetten activiteiten weergegeven:

	H1-2019	**H1-2018**
Netto omzet	53.964	64.428
Resultaat verkoop SternLease B.V.	23.444	-
Kosten	(50.770)	(60.990)
Resultaat voor belastingen	**26.638**	**3.438**
Belastingen resultaat	**(687)**	**(860)**
Resultaat uit niet voort te zetten activiteiten	**25.951**	**2.578**

In onderstaand overzicht is het verkorte kasstroomoverzicht van de niet voort te zetten activiteiten weergegeven (exclusief de kasstroom uit de verkoop van SternLease B.V.):

	H1-2019	H1-2018
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	18.091	22.622
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(36.751)	(35.492)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	18.660	12.870
Mutatie geldmiddelen	**0**	0

Activa en passiva aangehouden voor verkoop
De activa en passiva van Mango Mobility, die worden aangehouden voor verkoop, bestaan vooral uit voorraden en rentedragende leningen.

Resultaat verkoop SternLease B.V.
De met de verkoop gemoeide activa en passiva en de daarvoor ontvangen bedragen zijn hieronder weergegeven:

Materiële vaste activa	231.170
Overige vorderingen	26.777
Rentedragende leningen	(195.093)
Overige verplichtingen	(16.773)
Netto geïdentificeerde activa en passiva	**46.081**
Overnamesom	88.568
Verkoopresultaat	**42.487**
Af: mee verkochte goodwill	(8.117)
Af: verkoopkosten	(2.820)
Af: belastingen	(8.106)
Netto boekwinst	**23.444**

De koopprijs (overnamesom) van de aandelen SternLease bedraagt € 88,6 miljoen. Van deze opbrengst is op Closing (31 mei 2019) de initiële koopprijs ad € 80,0 miljoen ontvangen. Deze initiële koopprijs is bepaald op het eigen vermogen en het aantal leasecontracten van SternLease B.V. op 31 december 2018. De opbrengst van de verkoop ad € 88,6 miljoen is bepaald op basis van het eigen vermogen en het aantal leasecontracten van SternLease B.V. op 31 mei 2019. Het verschil tussen de koopprijs en de reeds ontvangen initiële koopprijs ad € 8,6 miljoen is per 30 juni 2019 in de balans opgenomen onder de overige vorderingen. Dit bedrag zal worden ontvangen nadat er overeenstemming is bereikt tussen koper en verkoper over de balans van SternLease B.V. per 31 mei 2019. Dit zal uiterlijk in Q4-2019 gebeuren.
In de netto boekwinst van € 23,4 miljoen is rekening gehouden met de afboeking van het overgrote deel van de goodwill van het segment Stern Mobility Solutions ten bedrage van € 8,1 miljoen en de afboeking van de gewaardeerde belastinglatenties van de fiscale eenheid Stern Leasing N.V. tot een bedrag van € 8,1 miljoen. Bij deze afboeking van de belastinglatenties is reeds rekening gehouden met de vaststellingsovereenkomst die in februari 2019 met de Belastingdienst is overeengekomen, waarin is afgesproken dat Stern Leasing N.V. in 2019 zal worden geliquideerd en dat een liquidatieverlies van € 20 miljoen in aanmerking genomen mag worden door de fiscale eenheid Stern Groep N.V., hetgeen resulteert in een vennootschapsbelastingvoordeel van € 4,1 miljoen indien dit liquidatieverlies volledig gerealiseerd gaat worden.

Goodwill
De goodwill bestaat hoofdzakelijk uit goodwill verworven door middel van bedrijfscombinaties. Ten behoeve van de toetsing op bijzondere waardevermindering is goodwill, verworven door middel van bedrijfscombinaties toegerekend aan de individuele kasstroom genererende eenheden Dealergroep Stern en Stern Mobility Solutions. De toetsing op bijzondere waardevermindering (impairment test) per 31 december 2018 heeft aangegeven dat zelfs behoorlijke veranderingen in de daarbij gehanteerde uitgangspunten voor de segmenten Dealergroep Stern en Stern Mobility Solutions niet zullen leiden tot een bijzondere waardevermindering van de goodwill. Nadere analyse van de goodwill heeft niet tot aanpassing van de waardering geleid. In H1-2019 is de mee-verkochte goodwill van SternLease B.V. van € 8,1 miljoen ten laste van het transactieresultaat verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder het resultaat uit niet voort te zetten activiteiten.

Overlopende activa
Onder de overige vorderingen is een vordering van € 0,4 miljoen opgenomen uit hoofde van ESF subsidie voor het tijdvak maart 2009 tot en met juli 2011. De totale subsidie voor dit tijdvak bedraagt € 0,7 miljoen, hiervan is reeds € 0,3 miljoen in 2014 ontvangen. Eind juli 2016 heeft de inspectie SZW aan Stern kenbaar gemaakt deze door Stern geclaimde subsidie in onderzoek te hebben in verband met vermeende onregelmatigheden. Eind april 2017 zijn initiële processtukken ontvangen. In december 2017 heeft het functioneel parket aangegeven dat het dossier meer tijd en aandacht vergt om tot een juiste afdoeningsbeslissing te komen. Indien de onderzoeksresultaten ongunstig uitvallen voor Stern en leiden tot een veroordeling, wordt het maximale risico, afgezien van eventuele boetes, ingeschat op het verlies van de subsidie aanspraken van € 0,7 miljoen. Stern verleent volledige medewerking aan het onderzoek. Stern is van mening dat aan alle verplichtingen is voldaan en handhaaft haar positie. In 2018 en 2019 hebben zich nog geen significante ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding geven om de verantwoording van de subsidie te herzien.

Informatie over verbonden partijen
Gedurende H1-2019 zijn er geen materiële transacties met verbonden partijen geweest. Alle transacties tussen Stern Groep N.V. en verbonden partijen geschieden op basis van marktconforme prijzen.

Schattingen en oordeelsvorming door de leiding
De opstelling van tussentijdse berichten vereist oordeelsvorming door de Directie, die schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen van financiële verslaggeving en de gerapporteerde waarden van activa en verplichtingen en de omvang van baten en lasten. De werkelijke uitkomsten kunnen van deze schattingen afwijken. Tussentijdse resultaten voorspellen niet noodzakelijkerwijs de resultaten voor de rest van het jaar.

Bij het opstellen van dit Financieel verslag zijn de gebruikelijke, door de Directie gevormde, oordelen bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van Stern Groep N.V. en de gebruikte schattingsbronnen gelijk aan de oordelen en bronnen die zijn toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2018. Eveneens wordt verwezen naar toelichting 29 in de jaarrekening 2018 van Stern Groep N.V. waar wordt ingegaan op het financieel risicobeheer binnen Stern Groep N.V. In het eerste halfjaar van 2019 hebben geen significante wijzigingen plaatsgevonden.

Bestuurdersverklaring
Ingevolge wettelijke bepalingen verklaart de Directie dat, voor zover haar bekend:

1. Het Financieel Verslag is opgesteld op basis van IAS 34 en geeft een getrouw beeld van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019 van Stern Groep N.V. en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
2. Het Financieel Verslag een getrouw beeld geeft van de belangrijke gebeurtenissen die zich over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019 hebben voorgedaan en het effect daarvan op het Financieel Verslag, alsmede van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee Stern Groep wordt geconfronteerd.